

Krimināllikuma 185.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmeta vērtība

Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu veido, nevis bojātās vai iznīcinātās mantas atjaunošanas izdevumi, bet bojātās vai iznīcinātās mantas vērtība.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta

2011. gada 20. aprīļa

L Ē M U M S

Lietā SKK – 194/2011

(Krimināllieta Nr. 11410089709, 11410068209, 11410086109, 11410043209)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents P.Dzalbe,
senatore I.Radzeviča,
senators V.Čiževskis

izskatīja lietu rakstveida procesā sakarā ar apsūdzētā A.D. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2011.gada 11.janvāra spriedumu un

k o n s t a t ē j a

ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2010.gada 29.aprīļa spriedumu

A. D., personas kods [..],

atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, 175.panta trešajā daļā, 193.panta ceturtajā daļā, un sodīts pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem; pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem; pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtais daļas ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem un 6 mēnešiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz 2 gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts brīvības atņemšana uz 6 gadiem un 6 mēnešiem, konfiscējot mantu, un policijas kontrole uz 2 gadiem, t.i., daļēji saskaitot piespriestos sodus. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu galīgais sods pēc vairākiem spriedumiem noteikts brīvības atņemšana uz 6 gadiem, 6 mēnešiem un 9 dienām, konfiscējot mantu, un policijas

kontrole uz 2 gadiem, t.i., daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Jūrmalas pilsētas tiesas 2008.gada 5.augusta sprieduma.

Piedzīta no A.D. par labu Z.H. materiālā kaitējuma kompensācija Ls 100,-.

Lietā vēl atzīti par vainīgiem un sodīti S.I., A.P., P.F., kuri nolēmumu kasācijas kārtībā nav pārsūdzējuši.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu A.D. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš izdarīja svešas mantas tīšu bojāšanu un atkārtotu svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, kas saistīta ar iekļūšanu telpā. Noziedzīgie nodarījumi izdarīti šādos tiesas konstatētajos apstākļos.

„Tā, A.D., būdams persona, kura agrāk sodīta par zādzības izdarīšanu, neizciesta soda laikā, atkārtoti, 2009.gada 15.septembrī ap plkst.14.00 pirmstiesas izmeklēšanas gaitā precīzi nenoskaidrotā laikā, mantkārīgu motīvu vadīts, zādzības izdarīšanas nolūkā iekļuva dzīvojamā mājā pēc adreses [...] ielā [...], Jūrmalā, teritorijā. Sava noziedzīgā nodoma realizācijas nolūkā A.D. uzkāpa uz dzīvojamās mājas piebūves nojumes, pēc kā, prettiesiski izsitot, sabojāja otrā stāva telpas logu, nodarot cietušajai Z.H. materiāla rakstura kaitējumu par kopējo summu Ls 100, ko sastāda loga atjaunošanas izmaksas.

Caur sabojāto logu A.D. prettiesiski iekļuva dzīvojamās mājas otrā stāva telpās, no kurienes slepeni, izmantojot apstākli, ka neviena persona viņa darbības nenovēro, mantkārīgu motīvu vadīts, sagatavoja prom nešanai:

- sešus apkures radiatorus “Ekorad”, katra vērtība Ls 80, par summu Ls 480;
- saliekamās bēniņu kāpnes, kuru vērtība Ls 60.

Turpinot realizēt savu noziedzīgo nodomu, no dzīvojamās mājas pirmā stāva telpām A.D., mantkārīgu nolūku vadīts, sagatavoja prom nešanai piecus apkures radiatorus “Ekorad”, katra vērtība Ls 80, par kopējo vērtību Ls 400.

Lai pabeigtu savas noziedzīgās darbības, kas izpaudās kā svešas kustamas mantas slepena nolaupīšana, A.D. no dzīvojamās mājas iznesa 9 apkures radiatorus, kuru kopējā vērtība ir Ls 720, un saliekamās bēniņu kāpnes, kuru vērtība ir Ls 60. Prettiesiski ieguvīs norādītās mantas, A.D. no notikuma vietas devās prom, ar zādzību nodarot cietušajai Z.H. materiāla rakstura kaitējumu par kopējo summu Ls 780”.

A.D. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 185. panta pirmās daļas un 175. panta trešās daļas.

Turklāt A.D. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš atkārtoti nelikumīgi izmantoja svešu maksāšanas līdzekli, 2009.gada 9.maijā plkst. 6.45 un plkst. 7.00, samaksājot par degvielu degvielas uzpildes stacijā Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83, ar svešu degvielas karti, kā arī atkārtoti 2009.gada 9.maijā plkst.14.56 mēģinot samaksāt par cigaretēm veikalā „Super Netto” Jūrmalā, Raiņa ielā 74, ar svešu *Nordea* bankas Maestro karti.

A.D. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais A.D. bija iesniedzis apelācijas sūdzību.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2011.gada 11.janvāra spriedumu Jūrmalas pilsētas tiesas 2010.gada 29.aprīļa spriedums daļā par A.D. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu, kaitējuma kompensācijas piedziņu atstāts negrozīts.

Apsūdzētais A.D. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apsūdzētais A.D. nepiekrīt apelācijas instances tiesas secinājumam par iespēju piemērot Kriminālprocesa likuma 564.panta sesto daļu, jo apelācijas instances tiesā tika pārbaudīti vairāki jauni pierādījumi.

Kasācijas sūdzībā analizēts video ieraksts kopsakarā ar liecinieces E.V. liecībām un norādīts, ka, vadoties no nevainīguma prezumpcijas principa, apelācijas instances tiesai bija jāatzīst, ka lietā nav pietiekošu pierādījumu par viņa vainu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtās daļas. Fakts, ka viņš, apsūdzētais A.D., zinājis, ka izmanto svešu maksāšanas līdzekli (degvielas karti) nekādā gadījumā neliecina par to, ka viņš izdarījis Krimināllikuma 193.panta ceturtajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, jo Krimināllikuma 193.panta ceturtajā daļā paredzēta atbildība par darbībām, kas izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā, vai ja tās izdarījusi organizēta grupa. Tāpēc tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 193.panta ceturto daļu.

Apsūdzētais A.D. norāda, ka apelācijas instances tiesa spriedumā nepilnīgi atspoguļojusi cietušās Z.H. iesnieguma tekstu, viņš arī apšaubā liecinieka A.T. kā notikuma aculiecinieka liecības.

Apsūdzētais A.D. uzskata, ka cietušās Z.H. un liecinieka A.T. liecības ir pretrunīgas. Viņam nav saprotams, kāpēc tiesa nolēma izskatīt lietu bez minēto personu klātbūtnes.

Atzīstot viņu, A.D., par vainīgu zādzības izdarīšanā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, apelācijas instances tiesa nav vērtējusi eksperta atzinumu, no kura izriet, ka viena rokas delnas fragmenta pēda, kas tika izņemta 2009.gada 15.septembrī no radiatora virsmas, nepieder A.D., un to ir atstājusi kāda cita persona.

Apelācijas instances tiesa bez ievēribas atstājusi liecinieces Z.H. lūgumu, ka viņai nav pret A.D. nekāda rakstura pretenziju. Minētais lūgums spriedumā netika vērtēts, kas noveda pie lietas nepareizas iztiesāšanas, jo nebija pamata piedzīt par labu Z.H. zaudējumus Ls 100,- apmērā.

Apsūdzētais A.D. uzskata, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi vienlīdzības principu, priekšroku dodot apsūdzībai un pārkāpjot viņa tiesības uz aizstāvību.

Turklāt apsūdzētais A.D. uzskata, ka viņam noteiktais sods ir pārāk bargs.

Apsūdzētais A.D. kasācijas sūdzībā vērš uzmanību apstāklim, ka viņam nav saprotams, kāpēc, konstatējot, ka pirmās instances tiesā no lietas materiāliem pazuduši Z.H. iesniegumi, apelācijas instances tiesa neizlēma jautājumu par krimināllietas materiālu atjaunošanu. Par tiesas paviršībām liecinot arī fakts, ka sprieduma norakstā ir atzīme, ka cauršūtas un sanumurētas 15 lpp., kaut gan spriedumam ir 29 lapas.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka ir atceļams apelācijas instances tiesas spriedums daļā par A.D. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, par Ls 100,- piedziņu no A.D. par labu Z.H., kā arī par galīgā soda noteikšanu A.D. atbilstoši Krimināllikuma 50.panta pirmajai daļai, 51.panta pirmajai daļai, atceltajā daļā lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā, pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā A.D. kasācijas sūdzība noraidāma.

Kasācijas sūdzībā daļēji atkārtoti apelācijas sūdzības motīvi par pierādījumu vērtēšanu, noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 193.panta ceturtais daļas, kas izskatīti apelācijas instances tiesā.

Apelācijas instances tiesa pareizi un pamatoti konstatējusi apsūdzētā A.D. rīcībā Krimināllikuma 193.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvo un objektīvo pusi. Tiesas spriedumā atzīts, ka ar A.P. un A.D. liecībām, faktu, ka uz degvielas kartes bija uzrakstīts svešas personas vārds un uzvārds, pierādīts, ka apsūdzētais A.D. zināja, ka izmanto svešu maksāšanas līdzekli. Apelācijas instances tiesa ir apstiprinājusi pirmās instances tiesas atzinumu un pierādījumus par to, ka atkārtotība veidojas gadījumos, ja nelikumīgas darbības ar maksāšanas līdzekļiem izdarītas ar vairākām personām piederošiem maksāšanas līdzekļiem.

Apelācijas instances tiesa ir veikusi Kriminālprocesa likumā paredzētās darbības, lai nodrošinātu cietušās Z.H. un liecinieka A.T. piedalīšanos lietas iztiesāšanā un nolēmusi, ka ir pamats nolasīt cietušās Z.H. un liecinieka A.T. liecības tiesā, kam apsūdzētais A.D. nav iebildis, kas fiksēts tiesas sēdes protokolā. Apelācijas instances tiesā apsūdzētā A.D. aizstāve

V.Sikko ir iesniegusi cietušās Z.H. lūgumu un iesniegumu, kurus apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi un novērtējusi kā pierādījumus.

Apelācijas instances tiesa A.D. apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ir izskatījusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus, konstatējusi apsūdzētā A.D. darbībās visas Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmes.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo un trešo daļu kasācijas instances tiesa lietas faktiskos apstākļus nenoskaidro un pierādījumus lietā, sodu ietekmējošos apstākļus no jauna neizvērtē. Kasācijas instances tiesa konstatē, ka apelācijas instances tiesa pierādījumu vērtēšanā, tostarp pierādījumu pietiekamības un ticamības vērtēšanā, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus.

Lietā esošais tiesas sprieduma oriģināls un noraksti ir uzrakstīti uz 29 lappusēm jeb 15 lapām.

No tiesas spriedumā formulētās A.D. apsūdzības izriet, ka A.D., lai izdarītu zādzību no dzīvojamās mājas Jūrmalā, [...] ielā [...], izsitis un sabojājis mājas otrā stāva telpas logu, nodarot cietušajai Z.H. materiālu zaudējumu par Ls 100,-, ko veido loga atjaunošanas izmaksas. Šīs darbības noziedzīgo nodarījumu ideālajā kopībā ar Krimināllikuma 175.panta trešo daļu tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 1.punktu notiesājoša sprieduma motīvu daļā tiesa norāda pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi.

Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtajā un sestajā daļā noteikts, ka nolēmuma motīvu daļā norādāmi apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, likumi, pēc kuriem tiesa vadās. Ja apelācijas instances tiesa atstāj pirmās instances tiesas spriedumu bez grozījumiem, tā var neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

No pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa sprieduma motīvu daļā nav norādījusi pierādījumus, kas apstiprina apsūdzētā A.D. vainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, likumus, kas pamato cietušās Z.H. materiālas kompensācijas apmierināšanu. Apelācijas instances tiesa uzskatījusi, ka nav pamata atkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus par apsūdzētā A.D.vainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas.

Kasācijas instances tiesa atzīt, ka apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētā A.D. vainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas un cietušās Z.H. materiālās kompensācijas izlemšanu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu, jo tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturto un sesto daļu, kas šajā lietā atzīstams par būtisku pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas ir pamats

apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai norādītajā daļā. Vienlaicīgi ir atceļams spriedums daļā par galīgā soda noteikšanu A.D. atbilstoši Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas un 51.panta pirmās daļas nosacījumiem. Turklāt kasācijas instances tiesa norāda, ka Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu veido, nevis bojātās vai iznīcinātās mantas atjaunošanas izdevumi, bet bojātās vai iznīcinātās mantas vērtība.

Vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a

atcelt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2011.gada 11.janvāra spriedumu daļā par A.D. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, par Ls 100,- piedziņu no A.D. par labu Z.H., kā arī par galīgā soda noteikšanu A.D. atbilstoši Krimināllikuma 50.panta pirmajai daļai, 51.panta pirmajai daļai. Atceltajā daļā lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu, bet apsūdzētā A.D. kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.